

YLÖS HELVETISTÄ

KIRJ. KONRAD LEHTIMÄKI
(Jatk. edell. num.)

Eräs kohotti kättään ja uikutti heikosti, epäinhimillisesti:

— Minä menen sotaan...
Kummastakin autosta astui kymmenkunta miestä; toista ryhmää johti suurikokoinen upseeri, jonka nenän kohdalla oli musta side... He astuivat lähemmäksi ja paljastivat revolverinsä...

Jotkut kaatuneet nousivat valvokkaasti kyynäpäättensä varaan heidän himmeät silmänsä kiljuivat vieläkin sammumattomasta vihasta ja uhmosta. Toiset uhkailivat ja kirolivat — eräs ojensi suonenvedontapaisesti nyrkkinsä ja koetti huutaa, mutta hänen lävistetty kurkkunsa korisi vain käheästi ja veri pursui luodinreijästä... Ainoastaan yksi enää rukoullis armoa. Mutta palkkavaen upseerit olivat kylmäverisiä...

... Nuori isä ryömi kotiinpäin. Hän on ryöminyt jo monta päivää ja nyt hän on nägntymäisillään; veristyneet polvet kirvelivät; mutta hän kuiskaa hiljaa itseksensä:

— Vielä hetkinen... sitten näen poikani...

Silloin putoo vieras, vavahteleva käsi hänen kasvoilleen, hänen kaulalleen pursuaa jotain kuumaa, kohisevaa — ja hän muistaa tans kaikki...
— Tahtoisin nähdä vaimoni... pienen poikani! — kuiskasivat hänen huulensa.—Antakaa minun mennä...

Hän ponnistaa kaikki voimansa, mutta ruumis ei liikahta, hän ei jaksa huutaakaan... Taivaan sini on muuttunut harmaaksi — se näyttää nopeasti tummentuvan...

— Jumala, anna minun nähdä pienokaseni! — rukoulee hän yhä kasvavan epätoivon vallassa. — Rakastin vaimoani enemmän kuin sinua, mutta anna anteeksi... anna minun nähdä hänet vielä kerran... Ja poikaseni, sillä enhän minä ole häntä koskaan nähnyt... en tunne häntä lankakokisuudessaakaan...

Hän aukaisee valvokkaasti silmänsä ja hyydyttävä kauhu jäykistää hänen ruumiinsa; taivas on sysimusta! Aurinko vielä näkyy — mutta mustanpunaisena...

Hän on kuulevinaan laukauksia, omittuinen kuuma värähdys kiittää hänen ruumiinsa lävitse... Aurinko sammuu, kaikki sekaantuu, pyörii... Ja sitten hän luulee kuiskaavansa:

— Sinä tiesit silttenkin... aavistit... — mutta tulithan sinä kuitenkin! — kuulee hän vaimonsa hellyydestä ja surusta värisevän äänen.

— Pienokaseni... en näe, olen väsynyt... minua paleltaa. Nosta hänet pian rinnallesi... että tietäisin... lämpiaisi...

— Kyllähän minä... Mutta etkö sinä näe...?

Tuo helä ääni etenee, laukaukset... kaikki häpyy, katona kauaksi... Mutta hän ei enää välitä: jokin lämmin peittää hänen rintansa; se on hänen pienokasensa lämmin ruumis...

— Poikaseni... oma poikani! Nyt nukumme yhdessä... nuku sinä vain minun rinnallani... olet niin... lämmin...

Kuului terävä vihellys. Panssari-autot lähtivät liikkeelle ihattavan säännöllisessä jonossa. Sen alkupää peittyi pian sakeaan tomupilveen; hetken kuluttua oli viimeinenkin kadon-

nut kentältä — kuului vain nopeasti etenevä, kumea jymy.

VELJIEN VERI HUUTAA.

"Ihmiset!

Äsken oli tapahtunut pyöristytävän julma rikos!

Samaan aikaan kun tätä luette, kello puoli 12, viruu Len ampumakentällä hirveästi silvottuina tuhannen nuorta miestä; meidän veljämme, poikamme, rakkaitamme. He vetivät viimeisiä henkäyksiään — heidän verensä vuotaa parhaillaan kentän hiekkiaan... Ja syy: he rohkentivat eilen illalla ilmoittaa, etteivät lähde teurastamaan ihmisiä.

Tämän rikoksen on tehnyt oman maamme hallitus!

Ja tämän mustan rikoksen peittämiseksi aikovat he tehdä vielä kauheamman rikoksen! Sillä tänään kello 12 levitetään kaikkialla, koko maassa hallituksen julistusta, jossa ilmoitetaan että vihollinen on hyökännyt rajan yli!

Totiuuden selville saamiseksi sähkötimme asianomaiselle päällikölle eskuntapäällikön nimessä, ja saimme seuraavan vastauksen:

"Tiedustelunne johdosta on minulla kunnia ilmoittaa että koko raja-alueella on kaikki erittäin rauhallista. Ei toisella puolella myöskään ole rajavartiota läsytty!

Rajasotajoukkojen päällikö, kenraali D:a"

Se on siis inhoittava rikoksellinen valhe.

Ja me olemme saaneet varman tiedon, että hallitus yllhuomenna aikoo julistaa sodan: hukuttaa kansamme vereen!

Ihmiset! Tämän maan monimiljoonainen kansa: saako tuo rikos tapahtua?

Vastakaa!

Tuhannen veljemme äsken silvotut ruumiit huutavat kostoa! Heidän vuotatettu sydänverensä on vielä lämmintä — ja veljien veri huutaa maasta:

— Pois pyövelit!

— Pois joukkomurhat!

"Armeijan antilimittaristinen liitto." Tällainen julistus levisi kaikkialle: ensin tehtaisiin, työmaille, sitten syrjäkaupunkien, ja vihdoin vähää ennen kahtatoista keskikaupungille.

Sitä laettiin tuhansittain. Ja sen vaikutus oli kauhea: ihmiset näyttivät tulevan mielipuoliksi.

Jo kauan o' ankarain rangaistusten uhalla kielletty lakot, kaikenlaiset kokoukset ja mielenosoitukset. Mutta kun nämä julistukset saapuivat tehtaisiin, niin koneiden jyrinä vaikei paikalla — ja muutamien minuuttien kuluttua olivat tehtaas tyhjentyneet kuin talkaiskusta, pomot katselivat kauhistuneina työmiesten lähtöä, uskaltamatta lausua sanaakaan... Nuoremmat alkoivat juosta keskikaupunkia kohden — uhkaavina, äänettöminä...

Marcus lähti jo ennen sovittua aikaa; määräpaikkaa lähettessään hän huomasi kuin ilokseen, että kaupunki oli kokonaan savunsekaisen sumun peitossa: kirkkojen tornihuiput ja tehtaisten savupiiput vain pistivät esiin, ikäänkuin jättiläissuurat kannot...

Hän tunsi hyvin valtion tehtaan valkean savupiipun — ja Julius pudotti julistuksen suoraan pihalle, ja heti hurjinta vauhtia takaisin. Kello 12 olivat he taas lentokentällä eikä heidän poissaolonsa näyttänyt herättäneen mitään huomiota.

Saatuuan koneen suojukseen, ottivat he auton ja Marcus käski ajaa

keskikaupungille, sotaministerin palatsin läheisyyteen.

He astuivat autosta erään puiston reunaan, sillä ministeripalatsin edustalla oleva tori oli jo miltei täynnä väkeä. Ja kaikkialta tulvi yhtämittaaisää.

Marcus tuijotti kasvavaa väkijoukkoa, hänen ajatuksensa kiitivät sinne tänne sekavina, kuumeisina...

Äkkiä Marcus kääntyi — ja kylmät väreet syöksyivät hänen ruumiinsa lävitse...

Niinkuin musta laavavirta yryöry tulivuoren rinnettä alaspäin — samoin läheni esikaupungista johtavana valtakatua hurjasti juosten kaduntäyteinen musta miesjoukko... Ja heidän rautasten anturainsa jyrinästä kuvastui sata kertaa suurempi voima kuin silloin... kerran...

Marcus nousi penkille ja hämmästyti yhä enemmän: joukko näytti loppumattomalta, tulivalta virralta... Hän muisti lukeneensa jostakin manalan mustasta virrasta, joka kumeasti pauhasten syöksyi eteenpäin — tämä joukko muistutti sellaista virtaa.

Hän seisoi seisomistaan, katsellen huumaantuneena ohivirryvää joukkoa nokisia, pahanenteisia kasvoja. Suuri tori oli miltei täynnä, mutta joukon loppua ei näkynyt...

— Veljet! — kuului jostakin mahtava, kilheä huuto, ja kaikki käännähtivät sinnepäin. Eräs keski-ikäinen jäntevä seppä oli noussut torin laidassa olevan muistopatsaan jalustalle.

Hän selosti äsken tapahtunutta telotusta ja hänen äänensä vapisi katkeruudesta ja vihasta. Hän vaikei hetken, sitten ojensi nyrkkinsä ja hänen sanansa kajahtivat joukon yli kuin moukarin iskut:

— Ei niille riitä tuhannen miehen sydänveri! Ne tahtovat kuulla miljoonien valitukset ja kuolinhuudot, nähdä miljoonien leskien ja orpojen kyynelöt! Minä en ymmärrä paljon noista asioista, mutta minulla on kuusi lasta — enkä minä lähde sotaan! Tappakoot vaan täällä! Minusta o samantekevää! Mutta tänne minä jään! — Hänen äänensä oli muuttunut lopussa käheäksi, hurjan epätoivoiseksi ja toverit säestivät häntä kiihkeästi:

— Oikein puhut!

— Oikein! Oikein!

Samassa kuului torin toiselta laidalta entistä hurjempi huuto — ja laukauksia... Ja niinkuin tulivat virtat keväällä purkautuvat mereen — samoin tulvi torille kaikkialta väkeä — ja tungos kävi yhä ankarammaksi.

Ensimmäisen jälkeen nousi jalustalle toinen puhuja, ja kun huudot ja melu hiukan heikkenivät, lauki hänen äänensä sointuvana ja läpitunkevana.

— Toverit! Te tiedätte yhtähyvin kuin minäkin, että nyt vasta ovat maailmansodan iskemät haavat alkaneet vähän parantua; vasta nyt alkaa näkääkuleman peikko hiukan väistyä — ja nyt hallitus aikoo sodalla syöstä kansan taaskin äärimmäiseen kurjuuteen...

Puhuja selitteli sotalahtoksen suunnattomia menoja; Marcus hämmästyti

BULGARIAN VERI TEETÄ

Miljoonat nauttivat sitä päästäkseen erilleen kylmyydestä, ne nauttivat sitä kuumana maata mennessään. Se elvyttää umpitaudissa, heikkoa vatsaa ja munuaisia, auttaa puhdistamaan veren. Pyyttäkää apteekkariltanne, tai postissa vakuutettuna yksi suuri perhelääkinnöllinen \$1.25, tai 3 \$3.15, tai 6 \$5.25.

Osote: Marvel Products Company, 510 Marvel Building, Pittsburg, Pa.

kuullessaan tuon työmiehen selittelevän niitä ehkä vielä selvemmin ja vakuuttavammin kuin Antonius! Puhuja innostui, hänen äänensä muuttui yhä voimakkaammaksi ja kaikki kuuntelivat kiihkeinä ja äänettöminä; hän oli yksi heistä ja hänen sanansa tunteutivat suoraan heidän sydämiinsä:

— Me varoitamme hallitusta: älköön se tehkö enää tätä rikosta! Me varoitamme viimeisen kerran. Ja jos he tästä huolimatta julistavat sodan, silloin myöskin me julistamme sodan! Meillä ei ole muuta menetettävää kuin kahleet — ja sentähden me tulemmme taistelemaan loppuun asti! Ja silloin...

Mutta nyt kajahti kymmenistä tuhansista kurkuista yhtäaikaa ukkosentapainen huuto. Marcuksesta tuntui siltä, kuin olisivat he tuossa huudossa tahtoneet huutaa maailmalle pitkät kärsimyksensä, kurjuutensa, vihansa ja tuskanansa... Puhuja ojensi käteensä hiljaisuutta vaatiin, huuto asettuikin, ja hän huudahti kiihkeän inostuksen vallassa:

— Veljet! Päätäkäämme tässä, et...

Jossakin kajahti teräviä kiväärinlaukauksia; puhujan ääni katkesi kummalliseen korahdukseen ja hän tarttui rintaansa; hän horjui, hapuili vapisevin käsin ympärilleen — niinkuin voimaton, sokea vanhus — ja sitten kuului omituinen, raskas mätäkädys...

(Jatk.)

KIITOSLAUSE

Syvällä myötätunnolla haluan lausua sulimmat kiitokseni kaikille niille toverille ja toverittarille, siitä toverillisen hauskasta illanyötöstä, jolla yllättitte minut lokakuun 23 päivänä, syntymäpäiväni johdosta, tuoden mukanaan kaiken syötävän ja juotavan; erittäinkin kiittän kaikkia niitä henkilöitä, jotka olivat osallisia siihen kallisarvoiseen lahjaan, jonka toitte mukanaan, jonka tulen säilyttämään unhoittamattomana muistona.

Toivon toveruuden kestäväen eteenkinpäin.

Toveruudella,
LEMPI WUORI,
1455 Chicago Blvd.,
DETROIT, MICHIGAN.

HALUTAAN TIETOJA

Haluaisin saada tietoa isästän CHAS. WILSONISTA, ent. nimi Kale Turpele, Kotoisin Alajärveltä, ikä 58 vuotta, tullut Amerikkaan 30 vuotta sitten. Ollut tietymättömissä noin 25 vuotta. Kaikki mahdolliset tiedot kiltollisuudella vastaanottaa CHAS. WILSON, Y. M. C. A., Watertown, N. Y.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina kello 2 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai kello 2 l.p., 713 E. First St.—Tervetuloa.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjolassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O:n ompeluseuran kokoukset pidetään joka kuun ensimmäinen ja kolmas torstai osaston talolla klo 8 illalla. Osote: 719 Montana Avenue.

WAUKEGANIN, Ill. S. S. J. viralliset kokoukset pidetään jok. kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla.—Naisosaston kokoukset pidetään joka toinen keskiviikko kello 7:30 illalla.